

LEGAL ALERT

VÝBĚR Z PRÁVNÍCH AKTUALIT

leden 2025

Zavedení poplatku z důvodu změny využití pozemku?

Předmětný návrh novely stavebního zákona, který poplatek plánuje zavést, předložilo zastupitelstvo Středočeského kraje Poslanecké sněmovně na konci roku 2024.

Jedná se o návrh, který by v případě jeho přijetí umožnil obcím a hl. m. Praze upravit obecně závaznou vyhláškou pravidla pro stanovení přiměřeného odvodu za zvýšení nebo snížení hodnoty pozemku při pořizování územně plánovací dokumentace za účelem rozvoje území dané obce. Takto vybrané finanční prostředky by obec mohla využít jen na konkrétně stanovené činnosti (financování veřejné infrastruktury, veřejně prospěšných staveb, asanaci území či narovnání majetkových vztahů v dotčeném území). Návrh počítá také např. s tím, že uhrazení poplatku by bylo možné v konkrétních případech nahradit uzavřením plánovací smlouvy.

Digitalizace finančního trhu: nový zákon přináší regulaci kryptoaktiv

Na podpis prezidenta nyní čeká návrh zákona o digitalizaci finančního trhu, který byl dne 22. 1. 2025 schválen Senátem. Nová legislativa reflektuje evropské nařízení o digitální provozní odolnosti finančního sektoru (DORA) a již od 30. 12. 2024 účinné nařízení o trzích s kryptoaktivy (MiCA), které stanovuje jednotná pravidla pro vydavatele kryptoaktiv a poskytovatele služeb souvisejících s kryptoaktivy, která dosud nebyla regulována jinými právními předpisy EU v oblasti finančních služeb.

Zákon bude nově upravovat např. některé povinnosti vydavatelů elektronických peněžních tokenů, pravidla ohledně rezerv aktiv těchto vydavatelů (tyto rezervy a výnosy spojené s investicí

rezervy nepodléhají za určitých podmínek výkonu rozhodnutí nebo exekuci na majetek vydavatele tokenu vázaného na aktiva), povinnost předložit řádnou účetní závěrku ČNB či požadavky na odbornou způsobilost, tedy mj. schopnost řádně zákazníkovi vysvětlit povahu kryptoaktiv či souvisejících informací a služeb a poskytnout mu doporučení. Upravuje se též kategorizace přestupků a pravomoci ČNB jakožto dozorového orgánu. ČNB bude udělovat licence poskytovatelům služeb souvisejících s kryptoaktivy, dohlížet na dodržování stanovených povinností a řešit jejich případná porušení.

Stanovení pravidel pro provoz automatizovaných vozidel: kdo a v jakých situacích ponese odpovědnost?

V současnosti se na půdě Sněmovny projednává novela zákona o silničním provozu, do které byla pozměňovacím návrhem zařazena část týkající se provozu vozidel, jejichž řízení zajišťuje po danou dobu samo automatizované vozidlo.

Návrh má ambici zavést, že po dobu řízení automatizovaného vozidla tímto vozidlem, se na řidiče nevztahují pravidla provozu na pozemních komunikacích ani jiné povinnosti řidiče týkající se řízení vozidla, jejichž dodržení zajišťuje právě automatizované vozidlo.

Řidič však musí být během této doby připraven bezpečně převzít řízení automatizovaného vozidla. Pokud tak řidič na výzvu vozidla neučiní, nebude se na něj vztahovat výjimka z předchozího odstavce.

Návrh zatím počítá se situací, kdy za přestupek tento provozovatel vozidla neodpovídá, a to pokud prokáže, že v době porušení povinnosti řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích

bylo jejich dodržování zajišťováno automatizovaným vozidlem.

Spor o předkupní právo státu k pozemku nacházejícím se ve zvláště chráněném území

V předmětné věci Nejvyšší soud projednával námitku České republiky jakožto žalobkyně, která měla za to, že žalovaná byla povinna před prodejem pozemku, nacházejícím se ve zvláště chráněném území, učinit nabídku koupě pozemku nejprve jí, a to s odkazem na § 61 zákona o ochraně přírody a krajiny, který upravuje předkupní právo ČR k nezastavěným pozemkům ležícím mimo zastavěná území obcí na území národních parků, národních přírodních rezervací, národních přírodních památek a pozemkům souvisejícím s jeskyněmi. Nejvyšší soud tak přitom musel nejprve vymezit, co se rozumí pojmem „nezastavěný pozemek“.

Odvolací soud totiž žalobu státu zamítl z toho důvodu, že se nejedná o nezastavěný pozemek, protože na pozemku se nachází podzemní stavba (vodojem) sloužící k zásobování sousední budovy vodou.

NS se k této argumentaci přiklonil a uvedl, že jelikož zákon o ochraně přírody a krajiny neobsahuje žádnou výjimku z předkupního práva pro některé druhy staveb, nevznikne předkupní právo ve smyslu § 61 odst. 1 věty první tohoto zákona k pozemku, je-li dotčen jakoukoliv stavbou v občanskoprávním smyslu.

NS proto zdůraznil, že nejsou-li v rámci zákona o ochraně přírody a krajiny zakotveny žádné výjimky z předkupního práva v případě výkladu pojmu „nezastavěný pozemek“, nelze je dovozovat ani výkladem.

(dle rozsudku Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 22 Cdo 833/2023)

Ústavní soud: Právo na ochranu dobré pověsti a zadostiučinění za

způsobenou nemajetkovou újmu svědčí i právníckým osobám

Ústavní soud ve svém lednovém nálezu reagoval na ústavní stížnost podanou spolkem, který se ohrazoval proti předchozím rozhodnutím obecných soudů, přičemž považoval za protiústavní ten závěr, že jako právnícká osoba nemá právo na odčinění nemajetkové újmy způsobené přímo neoprávněným zásahem do své pověsti.

ÚS v nálezu zaujal odlišný postoj oproti Nejvyššímu soudu a jeho dosavadní judikatuře v této oblasti, když přistoupil k následujícímu výkladu občanského zákoníku, a to, že ochrana dobré pověsti právníckých osob má být zajištěna analogicky prostředky stanovenými pro ochranu proti nekalé soutěži, a to včetně nároku na přiměřené zadostiučinění. Nejasnost tohoto „závěru“ původně totiž spočívala v tom, že zákonodárce neoprávněný zásah do pověsti právnícké osoby výslovně nezahrnul do okruhu zvláště stanovených případů, se kterými je spojeno právo na odčinění nemajetkové újmy ve smyslu § 2894 odst. 2 OZ.

Rozhodnutí ÚS zdůrazňuje, že právnícké osoby nejsou pouhou právní fikcí, ale nástrojem k naplňování zájmů jednotlivců. Nemožnost efektivně chránit jejich pověst by ohrožovala důvěru v právní vztahy a oslabovala demokratickou společnost.

(dle nálezu Ústavního soudu, sp. zn. Pl. ÚS 26/24)

V případě jakýchkoliv dotazů nebo potřeby konzultace se na nás, prosím, neváhejte obrátit prostřednictvím e-mailové adresy info@sirokyzrzavecky.cz.

Tento dokument je možné užít pouze pro osobní potřebu. Jakékoliv užití tohoto dokumentu k jinému než zmíněnému účelu včetně převzetí, šíření či dalšího zpřístupňování je bez souhlasu společnosti ŠIROKÝ ZRZAVECKÝ advokátní kancelář, s.r.o. („SZ“) zakázáno. Užitím tohoto dokumentu nevzniká mezi

uživatелеm a ŠZ žádný právní vztah, a zejména uživateli nevzniká žádné právo vůči ŠZ, vyplývající z užití tohoto dokumentu. Nabízení tohoto dokumentu k využití široké veřejnosti nepředstavuje poskytnutí právní rady ve smyslu zákona o

advokacii. ŠZ není odpovědná za využití tohoto dokumentu bez její přímé asistence a revize konečného obsahu. Informace zde uvedené nejsou vyčerpávající, a proto nemohou být považovány za poskytnutí specifické právní rady.